

- D. Tulvasuojelun nimissä ollaan lieventämässä lupamääräyksiä. Tarkat säännöstelyrajat ovat taanneet edes jonkinlaisen haittarajan. Esimerkiksi Kemijärveä säännöstellään 7 metriä/vuosi, joka etelässä olisi sula mahdottomuus. Vuotos- allassuunnitelmassa säännöstely oli 8 metriä - ja kesälläkin 3,5 metriä.

Maailmalla on lukuisia esimerkkejä siitä, että nimenomaan rakennetuissa vesistöissä tapahtuu etenkin nk. kesätulvakatastrofeja, vrt. Isohaaran työpadon murtuminen 1992. Norjassa pelättiin juuri muutama viikko sitten rankkasateiden aiheuttavan padonmurtumisen. Kemijoki Oy on KHO:n päätöksen vastaisesti Lapin liiton pyynnöstä nk. selvittämässä tulvasuojelultaan rakentamista Vuotos-alueelle – ja taas ovat Lapin kuntien hallitukset nimenneet edustajansa tulvatyöryhmään. Kas kummaa, lähinnä Vuotoksen rakentajista tämä ryhmä koostuu, puheenjohtajanaan Hannes Manninen: ”Tulvadirektiivi ja jopa vesipuidedirektiivi edellyttävät Kemihaaran allasta.” Suurta hölynpölyä!

Tulvien torjumiseen on olemassa myös yhteiskunnallisesti hyväksyttävä menetelmä. Entisten soiden ennallistaminen on erinomainen keino tulvasuojelun kannalta, kun palautetaan valuma-alueen vedenpidätyskyky ja tasataan virtaamia. Tämä sama tavoite sisältyy myös valtioneuvoston hyväksymiin vesienhoitosuunnitelmiin. Lisäksi ennallistaminen toimii CO₂-päästöjen pienentäjänä: ojitettu suo vapauttaa tonnin CO₂:ta/ha/v, ennallistettu pidättää 6 tonnia/ha/v (prof. Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto). Metsäojituksista noin 20 % on ollut kannattamattomia. Suomessa on varovaisesti arvioiden 700 000 ha ennallistettavia metsäojitettuja soita. Päästökaupassa soiden sitoman CO₂:n arvo olisi tämän hetken hinnalla vuosittain 55 M€. Tekoaltaat puolestaan toimivat päästölähteenä.

Säännöstelyn lupamääräyksiä tulee kiristää eikä päinvastoin!

- E. On kirjattava lakiin, että mahdollinen valtioneuvoston lausunto on samanveroinen muiden lausuntojen kanssa, koska tämä asia on aiheuttanut jo nyt vastakkaisia tulkintoja. Lupaharkinta ja siihen vaikuttaminen eivät saa olla poliittisista suhdanteista riippuvaisia. Oikeuslaitos ei voi olla kumileimasin tai teatteria – kuten sen rooli ennen Vuotos-hankkeen käsittelyä valitettavasti aina on koettu olevan.

Erittäin hyvin perusteltu Vuotos-päätös nosti oikeuslaitoksemme arvostusta suuresti oikeusprosessiin osallistuneiden kansalaisasianosaisten keskuudessa.

On kyseessä äärimmäisen tärkeä lainsäädäntö perusoikeuksienkin kannalta! Selvät huononnusesitykset vesilakiin isojen hankkeiden kohdalla ovat näköjään jääneet piiloon käsittämättömän aikkeen taakse säätää nk. Vuotos-pykälä.

Lopuksi:

Olen elänyt lapsesta saakka eli kohta 50 vuotta Vuotoksen varjossa. Tuosta ajasta lähes 25 vuotta Vuotoksen prosessiin aktiivisesti osallistuneena ja myös Kemijärven säännöstelyn kehittämiselvitysten seurantaryhmään kuuluneena koen KHO:n päätöksen jälkeisen vesilainuudistusesityksen, Lapin liiton ja Kemijoki Oy:n toiminnan Lapissa sekä Pohjolan Voiman ja sikäläisen maakunnallisen liiton toiminnan Kollaja-asiassa pöyristyttävänä.

Kemijoki Oy ja Lapin liitto toimivat vastoin oikeusvaltion periaatteita sisällyttämällä Yli-Kemijoen alajuoksualtaan maakunnan kaikkiin strategioihin. Uusia, siis jokiyhtiölle paremmin kelpavia tuloksia tuottavia selvityksiä on tehty verovaroin, vrt. Lapin liiton valtuuston päätökset strategioista. EOA:n ja Rovaniemen hallinto-oikeuden mukaan kyse on silti valmistelusta. Ounasjoen allassuunnitelmat ja jopa 1960-luvulla suunnitellut pienemmät altaat latvavesillä on nostettu esille hämärtämään ”vuotostelua”.